

18 sentyabr 2019-cu il

Bu gün ölkəmizdə Üzeyir Musiqi Günü qeyd olunur. 1995-ci ildə həmin gün dövlət statusu alır. Belə ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə hər il 18 Sentyabr Üzeyir Musiqi Günü kimi qeyd olunmağa başlandı. Özünün çiçəklənmə dövrünü yaşayan ölkəmizdə, davamlı olaraq, keçirilən beynəlxalq musiqi festivalları, müxtəlif müsabiqələr, bütövlükdə, Azərbaycan mədəniyyətinin, Azərbaycan musiqisinin daha geniş miqyasda təbliğinə xidmət edir. Dünya musiqi xəzinəsinə parlaq incilər bəxş edən Üzeyir Hacıbəyli Azərbaycanda peşəkar musiqinin banisidir, bəstəkarlıq məktəbinin, musiqili komediya janrının yaradıcısıdır, Şərqdə operanın, operettanın əsasını qoyub, dövlət xorunu, simfonik orkestri yaradıb, dünya musiqi xəzinəsinə ölümsüz əsərləri ilə zənginləşdirib. Dahi bəstəkar Azərbaycan Dövlət Himninin müəllifidir. Bu gün Azərbaycan bayrağı, məhz həmin himnin sədaları altında dünyanın ən mötəbər salonlarında ucalır, həmçinin, tədbirlərimiz bu himnin sədaları altında başlayır. Belə bir zəngin irsin müəllifinə çevrilən Üzeyir Hacıbəyli doğum günündə Azərbaycanda musiqi günü keçirilir.

Özünün ən parlaq dövrünü yaşayan Azərbaycan musiqisi dövlət qayğısı ilə əhatə olunub. Heydər Əliyev Fondunun musiqimizin inkişafı, təbliği və tanınması istiqamətində gördüyü işlər böyük uğurlarla nəticələnir. Heydər Əliyev Fondunun layihələri musiqimizin təməli daşı olan muğamı, artıq dünya musiqisinə çevirib. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti Mehriban Əliyevanın muğamı zirvələrə qaldırması Onun mədəniyyətimiz və tariximiz qarşısında möhtəşəm xidmətidir. Məhz Azərbaycanın Birinci Xanımının ciddi səyləri nəticəsində, muğam YUNESKO tərəfindən bəşəriyyətin Qeyri-Maddi İrsinin şah əsəri elan edilib. Fondun layihələri sırasında Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin inşası mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu mərkəz, artıq ən mötəbər tədbirlərin məkanına çevrilib. Fondun təşəbbüsü və dəstəyi ilə 2009-cu ildən etibarən, ölkəmizdə beynəlxalq muğam festivalları keçirilir və bu festivallar, artıq müstəqil Azərbaycanın mədəniyyət tarixinə parlaq mədəni hadisələr kimi yazılıb.

Muğamlarımızla yanaşı, Aşıq-Ozan sənəti də fondun diqqət və qayğısı ilə inkişaf edir və dünyada tanınır. Fondun Prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü, milli təəssübkeşliyi sayəsində Ozan-Aşıq sənətimiz də YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs Siyahısına daxil edilib. Azərbaycanın musiqisinin ruhunu əks etdirən 2009-cu ildən etibarən, keçirilən Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalları da son illər Azərbaycan mədəniyyətinin parlaq hadisələri sırasında. Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü və dəstəyi ilə keçirilən, yaxın-uzaq ölkələri Qəbələ şəhərində birləşdirən festival Azərbaycanın və dünya musiqisinin və mədəni dəyərlərin qorunub-saxlanmasında fondun növbəti addımıdır. Bu möhtəşəm festival tarixə Azərbaycan və dünya musiqisinin Qəbələ salnaməsi kimi yazıldı. Bu gün Azərbaycan bir sıra beynəlxalq festival və müs-

biqələrə də uğurla ev sahibliyi edir.

ÜZEYİR HACIBƏYLİYƏ HƏSR OLUNMUŞ XI BEYNƏLXALQ MUSIQI FESTİVALI KEÇİRİLƏCƏK

Hər il olduğu kimi, bu il də 18 sentyabr tarixini musiqi ictimaiyyəti böyük sevgi ilə təntənəli şəkildə qeyd edir. Üzeyir dünyası xatırlanır və vərəqlənir. Belə bir irsin yaradıcısı böyük bir sevgi ilə yad olunur. Üzeyir Musiqi Günü münasibətilə respublikamızda bir çox konsertlər, tədbirlər, sərgilər təşkil olunur. Bu il də müxtəlif səpgili tədbirlər keçiriləcək.

Heydər Əliyev Fondunun və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə 2019-cu il 18-30 sentyabr tarixlərində Üzeyir Hacıbəyliyə həsr olunmuş XI Beynəlxalq Musiqi Festivalı keçiriləcək. Bu ilki festivalda ABŞ, Rusiya, Çin, Türkiyə, İtaliya, Özbəkistan, Belarus, Bolqarıstan, Ukrayna, Gürcüstanın tanınmış musiqiçiləri və kollektivləri - Çukurova Dövlət Simfonik Orkestri, Çin Xalq Respublikasının "Silk Road" Filarmonik Orkestri, Sergey Roldugin, Xatira Buniatişvili, Alyona Bayeva, Miroslav Kultışev, Sergey Doqadin, Filip Kopaçevski, Veliçka Yoçeva, Yevgeni Avramenko, Lorenzo Tazzieri, Dmitri Xoxlov, Aleksandr Hacıyev, Marqarita Alek-

sandroviç, Murat Səlim Tokac, Regina Rüstəmov, Cəbrayıl İdrisov, Giorgi Çelidze, Ümid İsrailov, habelə, Azərbaycan sənətçiləri Rauf Abdullayev, Ülviyyə Hacıbəyova, Yeganə Axundova, Fəxrəddin Kərimov, Murad Adıgözəlzadə, Murad Hüseynov, Əyyub Quliyev, Mustafa Mehmandarov və başqalarının iştirakı ilə 40-a yaxın tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulub.

AZƏRBAYCAN MUSIQISINDƏ KÖKLÜ DÖNÜŞ YARATMIŞ DAHI BƏSTƏKAR

Ölkəmizdə Üzeyir Musiqi Günü

Hacıbəylinin 1908-ci il yanvarın 12-də Bakıda Hacı Zeynalabdin Tağıyevin teatrında göstərilən "Leyli və Məcnun" operası ilə təkcə Azərbaycanda deyil, bütün müsəlman Şərqiində opera sənətinin əsası qoyulmuşdur. Hacıbəyli operanın librettosunu Füzulinin eyniadlı poeması əsasında yazmışdır. Hacıbəyli 1909-1915-ci illərdə bir-birinin ardınca "Şeyx Sənan", "Rüstəm və Söhrab", "Şah Abbas və Xurşud banu", "Əsli və Kərəm", "Harun və Leyla" muğam-operalarının librettosunu xalq dastanları və rəvayətlər, Firdovsinin "Şahname" əsərinin motivləri əsasında yazmışdır. O, "Leyli və Məcnun"dakı üslub xüsusiyyətlərini və estetik sənət prinsiplərini sonrakı operalarında da davam etdirmişdir. Xalq dastanı əsasında bəstələdiyi "Əsli və Kərəm" operasında Ha-

18 Sentyabr Üzeyir Musiqi Günüdür

çibəyli muğamatla bərabər aşıq musiqisindən də istifadə etmişdir. O, Azərbaycanda musiqili komediya janrının yaradıcısıdır. Onun "Ər və arvad", "O olmasın, bu olsun", "Arşın mal alan" musiqili komediyalarında inqilabdan əvvəlki Azərbaycan məişəti, xalq adət və ənənələri əksini tapmışdır. Hacıbəyli 1911-ci ildə musiqi təhsilini artırmaq üçün Moskvaya getmiş, həmin il burada filarmnik cəmiyyətin musiqi kurslarında, 1913-cü ildə isə Peterburq Konservatoriyasında oxumuşdur. Peterburq dövrü Hacıbəylinin yaradıcılığında mühüm rol oynamış, o, "Arşın mal alan" musiqili komediyasını, məhz burada yaratmışdır. Hacıbəyli 1921-ci ildə Bakıda Azərbaycanlı tələbələr üçün ilk musiqi məktəbini - Azərbaycan Dövlət Türk Musiqi Məktəbini təşkil etmişdir.

Üzeyir bəy Azərbaycan musiqisində köklü dönüş yaratmış dahi bəstəkarıdır. O, 19-cu əsrin əvvəllərindəki şifahi xalq musiqi sənəti şəklinə mövdu olan Azərbaycan milli musiqisini Qərbi Avropa bəstəkarlıq məktəblərinin nailiyyətləri, forma və janrları ilə zənginləşdirmiş, Azərbaycan və ümumiyyətlə, Şərq musiqisinin gələcək inkişaf perspektivlərini, estetik prinsiplərini müəyyənləşdirmişdir.

Ü.Hacıbəyli həm də böyük musiqişünas-alim idi. O, müasir Azərbaycan elmi musiqişünaslığının əsasını qoymuş, musiqiyə dair çoxlu məqalələr yazmış və tədqiqatlar aparmışdır. Hacıbəylinin "Arşın mal alan" musiqili komediyası ingilis, alman, Çin, ərəb, fars, polyak, Ukrayna, belarus, gürcü və s. dillərə tərcümə edilmişdir. YUNESKO-nun görkəmli şəxsiyyətlərin ildönümü və 1985-ci ilin mühüm hadisələri təqviminə əsasən, Ü.Hacıbəyli yubileyi beynəlxalq miqyasda da qeyd edilmişdir.

Bakı Marionet Teatrı beynəlxalq festivalda ölkəmizi təmsil edəcək

Sentyabrın 21-22-də Bakı Marionet Teatrı Fransanın Şarlövil-Mezyer (Charleville-Mezieres) şəhərində 20-ci Beynəlxalq Marionet Teatrı Festivalı keçiriləcək. AZƏRTAC xəbər verir ki, festivalda ölkəmizi təmsil edəcək Bakı Marionet Teatrı "Leyli və Məcnun" tamaşası ilə çıxış edəcək. Festivalda 30-dan çox ölkənin truppaları 150-dən çox tamaşa təqdim edəcək. Hər dəfə festivala 150 mindən çox tamaşaçı qatılır. Əvvəllər 3 ildən bir keçirilən festival 2009-cu ildən 2 ildən bir təşkil olunur.

"Azərbaycan ədəbiyyatı antologiyası" Fransanın mərkəzi kitabxanalarında...

Yaxın aylarda Fransada işıq üzü görmüş "Azərbaycan ədəbiyyatı antologiyası" kitabı (Azərbaycan Dövlət Tərcümə Mərkəzi) Fransa Milli və Universitet Kitabxanaları şəbəkəsinə (BNU - Bibliotheque Nationale Universitaire) yerləşdirilib. Tərcümə Mərkəzindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Fransanın "Kapaz" Nəşriyyat Evi tərəfindən nəşr edilmiş kitab İsmayıl bəy Qutqaşını, Cəlil Məmmədquluzadə, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, Süleyman Sani Axundov, Mir Cəlal, İlyas Əfəndiyev, İsa Hüseynov, Sabir Əhmədli, İsi Məlikzadə, Yusif Səmədoğlu, Anar, Şahmar, Elçin, Mövlud Süleymanlı, Sara Oğuz, Dilsuz, Məmməd Oruc, Rafiq Tağı, Kamal Abdulla, Saday Budaqlı, Afaq Məsud, Nəriman Əbdülrəhmanlı, Etimad Başkeçid, İlqar Rəsul, Şərif Ağayar kimi Azərbaycan yazıçılarının fransız dilinə çevrilmiş hekayələri daxil edilib. Nəşrin yerləşdirildiyi kitabxanalar siyahısına ölkənin Şatenuaz, Müluz, Kolmar və Dövlət Universitet kitabxanaları, habelə "La Locomotive", Andre Malro, Barr, Yuxarı Reyn Departament mediatekalrı və digər aparıcı kitabxanalar daxildir.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA